

Kuntatalous

2018

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset kasvuun vuonna 2018

Tilastokeskuksen kuntataloustilaston tiedot osoittavat kuntien käyttötalouden nettokustannusten kasvaneen 31,4 miljardiin euroon vuonna 2018. Muutokseen vaikuttivat erityisesti sekä sosiaali- ja terveystoiminnan että opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannusten muodostuminen edellisvuotta suuremmiksi. Sosiaali- ja terveystoimintaan kohdistuneet nettokustannukset kasvoivat edellisvuodesta 2,9 prosenttia ja olivat yhteensä 18,3 miljardia euroa. Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettomääräiset kustannukset kasvoivat 3,9 prosenttia ja olivat siten 11,0 miljardin euron suuruiset. Tilastointia varten kerättiin tietoja kaikilta Suomen 311 kunnalta ja kaikilta 140 kuntayhtymältä.

Kuntien käyttötalous vuonna 2018, miljoonaa euroa¹⁾

	Kunnat				
	Käyttökustannukset	Käyttötuotot	Nettokustannukset	Muutos	Muutos %
Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä	20 942	2 631	18 311	522	2,9
<i>Josta: Erikoissairaanhoido</i>	7 110	221	6 889	156	2,3
Opetus- ja kulttuuritoiminta yhteensä	12 029	1 015	11 014	408	3,9
<i>Josta: Perusopetus</i>	5 310	273	5 037	182	3,8
Muu toiminta yhteensä	11 286	9 164	2 121	51	2,5
Käyttötalous yhteensä	44 257	12 811	31 446	981	3,2

1) Käyttökustannukset sisältävät toimintakulut, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytyskulut. Käyttötuotot sisältävät toimintatuotot ja vyörytystuotot, valmisteverastojen muutoksen sekä valmistuksen omaan käyttöön. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus. Nettokustannusten muutos on laskettu edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuntien käyttötalous

Kuntien yhteenlasketut vuoden 2018 käyttökustannukset olivat 44,3 miljardia euroa, ja ne kasvoivat vuotta aiemmasta 2,9 prosenttia. Käyttötuottoja kertyi yhteensä 12,8 miljardia euroa, ja kasvua niissä oli edellisvuoden tasoon nähden 2,2 prosenttia.¹⁾ Näin koko käyttötalouden nettokustannuksiksi muodostui 31,4 miljardia euroa. Kustannukset kasvoivat nettona edeltävään tilastovuoteen verrattuna kaikkiaan 3,2 prosenttia.

1) Joukko kuntia siirsi sote-palveluiden järjestämisvastuun perustamalleen kuntayhtymälle, mutta kunnat vastasivat edelleen palveluiden tuottamisesta. Kunnat kirjasivat bruttoperiaatetta noudattaen oman palvelutuotantonsa kulujen ja tuottojen lisäksi myyntituottoja ja palvelujen ostoja kuntayhtymiltä. Tämä kirjausmenettely kasvatti kuntien käyttökustannuksia ja -tuottoja, mutta sillä ei ollut nettovaikutusta. Koko maan tasolla menettely aiheutti noin kolmasosan kuntien käyttökustannusten kokonaiskasvusta ja arviolta vähintään koko käyttötuottojen kasvun. Vaikutus ei ulotu vuotta 2018 edeltävälle ajalle.

Sosiaali- ja terveystoimintaan kohdistui aikaisempien vuosien tavoin suurin osa kuntien käyttötalouden nettomääräisistä kokonaiskustannuksista. Kyseisen toiminnan osuus kuntien käyttötalouden nettokustannuksista oli 58,2 prosenttia. Toimintaan ohjautui vuonna 2018 kaikkiaan nettona 18,3 miljardia euroa, mikä tarkoitti 2,9 prosentin kokonaiskasvua edellisvuoteen verrattuna. Erikoissairaanhoidon osuus oli suurin ja perusterveydenhuollon osuus toiseksi suurin suhteessa sosiaali- ja terveystoiminnan nettomääräisiin kokonaiskustannuksiin. Kunnat käyttivät erikoissairaanhoidon nettona 6,9 miljardia euroa ja perusterveydenhuoltoon 3,3 miljardia euroa.²⁾

Käyttötalouden nettokustannusten toiseksi suurin osuus eli 11,0 miljardia euroa kirjautui opetus- ja kulttuuritoimintaan. Sen osuus käyttötaloudesta oli 35,0 prosenttia. Yhteenlaskettuna opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset olivat kaikkiaan 3,9 prosenttia suuremmat kuin edellisvuonna. Perusopetuksen järjestämisestä aiheutuivat opetus- ja kulttuuritoiminnan suurimmat nettokustannukset ja varhaiskasvatuksen järjestämisestä toiseksi suurimmat. Vuoden aikana perusopetukseen käytettiin nettona 5,0 miljardia euroa ja varhaiskasvatukseen 2,9 miljardia euroa.

Muuhun toimintaan, johon luetaan kuntien kaikki muu toiminta lukuun ottamatta sosiaali- ja terveystoimintaa sekä opetus- ja kulttuuritoimintaa, ohjautui nettomääräisesti 2,1 miljardia euroa, joka oli 6,7 prosenttia koko käyttötaloudesta. Nettomääräisessä tarkastelussa muun toiminnan kustannukset kasvoivat 2,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Kuntayhtymien käyttötalous

Kuntayhtymien bruttomääräiset käyttökustannukset olivat vuonna 2018 yhteensä 17,2 miljardia euroa ja vastaavat käyttötuotot 17,3 miljardia euroa. Bruttotarkastelussa käyttökustannukset kasvoivat vuotta aiempaan verrattuna 8,3 prosenttia eli 1,3 miljardia euroa ja käyttötuotot 7,7 prosenttia eli 1,2 miljardia euroa.

Suurin osa kuntayhtymien bruttokäyttökustannuksista kohdistui sosiaali- ja terveystoimintaan, jonka osuudeksi muodostui 75,2 prosenttia koko käyttötalouden bruttokustannuksista. Kyseessä olevan toiminnan bruttokustannukset kasvoivat vuodentakaiseen ajankohtaan verrattuna 10,7 prosenttia, ja ne olivat yhteensä 12,9 miljardia euroa. Sosiaali- ja terveystoiminnan bruttokäyttötuotot kasvoivat kaikkiaan 9,9 prosenttia ja olivat yhteenlaskettuna 12,9 miljardia euroa.³⁾

Kuntayhtymien käyttötalouden bruttokustannuksista 1,1 miljardia euroa ohjautui opetus- ja kulttuuritoimintaan, jonka kokonaisuudeksi muodostui 6,5 prosenttia koko käyttötaloudesta. Opetus- ja kulttuuritoiminnan bruttotuotot olivat yhteensä 1,1 miljardia euroa. Kyseisen toiminnan kustannukset supistuivat edeltävään tilastovuoteen verrattuna 2,8 prosenttia vastaavien tuottojen vähentyessä 1,5 prosenttia.

Tietoa tilastosta

Kuntataloustilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksistä, käyttötaloudesta, investoinneista ja toiminnasta. Tilastoa varten kerätään tietoja kaikilta Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä.

Kuntien taloustilastojen tietosisältö ja tiedonkeruu uudistuivat tilastovuodesta 2015 alkaen, minkä vuoksi kuntataloustilaston tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia edeltävinä vuosina julkistettujen kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta -tilaston tietojen kanssa. Kuntataloustilastossa liikelaitokset yhdistetään

2) Perusterveydenhuoltoon luetaan perusterveydenhuollon avohoito, perusterveydenhuollon vuodeosastohoito ja suun terveydenhuolto.
3) Käyttökustannuksia ja -tuottoja kasvattivat uusi sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä sekä sosiaali- ja terveystoimintapalveluiden tuotannon siirtyminen joiltain kunnilta kuntayhtymille sekä maakuntaliittojen kuntayhtymien toteuttama maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu. Lisäksi kasvuun vaikuttivat joidenkin kuntayhtymien tila- ja tukipalvelujen kohdentamisessa tapahtuneet muutokset, joiden myötä sosiaali- ja terveystoimintaan kohdistui enemmän tuottoja ja kuluja ja tila- ja tukipalveluihin vastaavasti vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Kohdentamisessa tapahtuneet muutokset selittävät arviolta noin kymmenesosan sosiaali- ja terveystoiminnan käyttökustannusten kasvusta sekä arviolta seitsemäsosan käyttötuottojen kasvusta.

peruskuntien ja -kuntayhtymien tietoihin, kun taas kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta -tilastossa näin ei tehty. Lisäksi uudistuksessa tuli muutoksia kuntien ja kuntayhtymien tehtäväluokitukseen.

Tilastoa varten Tilastokeskukselle ilmoitetut tiedot julkaistaan sellaisinaan yksikötasolla Tilastokeskuksen [kuntien ja kuntayhtymien raportoimat taloustiedot](#) -tietokannassa.

Sisällys

1. Kuntien talous vuonna 2018.....	5
2. Kuntayhtymien talous vuonna 2018.....	7

Taulukot

Kuntayhtymien käyttötalous vuonna 2018, miljoonaa euroa	7
---	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maakunnittaisia nettokustannuksia vuonna 2018.....	8
---	---

Kuviot

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannusten jakauma asukasta kohden vuonna 2018.....	5
--	---

Kuntien opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannusten jakauma asukasta kohden vuonna 2018.....	6
--	---

Kuntataloustilaston laatuseloste 2018.....	9
--	---

1. Kuntien talous vuonna 2018

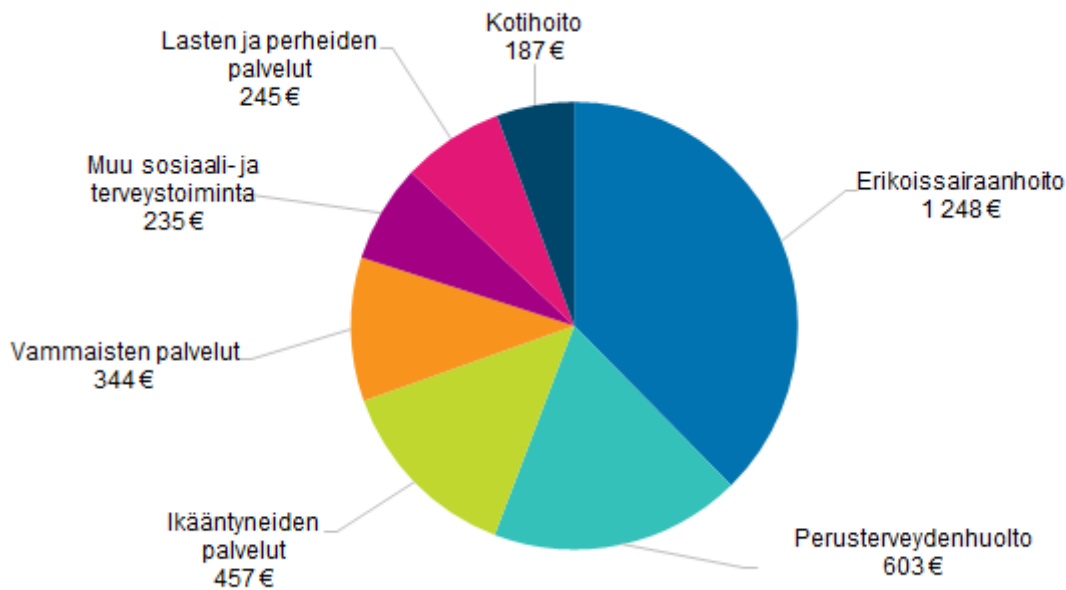
Vuoden 2018 yhteenlasketut kuntien käyttökustannukset olivat 44,3 miljardia euroa ja niitä vastaavat käyttötuotot 12,8 miljardia euroa.¹⁾ Tämän johdosta kuntien nettomääräisiksi käyttökustannuksiksi muodostui 31,4 miljardia euroa, ja ne kasvoivat edellisvuoteen nähden yhteensä 3,2 prosenttia.

Asiakas- ja muiden palveluiden ostoista koostuvat palveluiden ostot, joihin luetaan sekä ulkoiset ostot että kunnan eri tehtävien väliset sisäiset ostot, olivat kuntien koko käyttötalouden suurin kustannuserä. Palveluiden ostot olivat yhteensä 20,2 miljardia euroa, ja ne kasvoivat edeltävän vuoden tasosta 5,0 prosenttia.

Kuntien henkilöstökulut, joihin sisällytetään palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut, kasvoivat myös vertailuvuoteen nähden. Ne kasvoivat yhteensä 0,9 prosenttia ja toteutuivat 13,6 miljardin euron suuruisina. Kunnat kirjasivat viime vuoden loppuun mennessä avustuskuluja yhteensä 2,0 miljardia euroa, ja ne vähenivät kaikkiaan 0,2 prosenttia.

Viime vuonna kuntien käyttötalouden yhteenlasketuista nettokäyttökustannuksista suurin osa kohdistui vertailuvuoden tapaan sosiaali- ja terveystoimintaan ja toiseksi suurin osuus kustannuksista opetus- ja kulttuuritoimintaan. Nettotarkastelussa sosiaali- ja terveystoiminnan yhteenlasketut kustannukset kasvoivat viime vuoden aikana 2,9 prosenttia opetus- ja kulttuuritoiminnan kasvun ollessa 3,9 prosenttia.

Kuntien sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannusten jakauma asukasta kohden vuonna 2018

Vuonna 2018 sosiaali- ja terveystoiminnan yhteenlasketut nettokustannukset olivat 18,3 miljardia euroa ja asukaskohtaisesti koko maan tasolla 3 318 euroa.²⁾ Maakuntien välisessä vertailussa suurimmat sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset olivat Kainuussa, jossa ne olivat 4 341 euroa asukasta kohden.

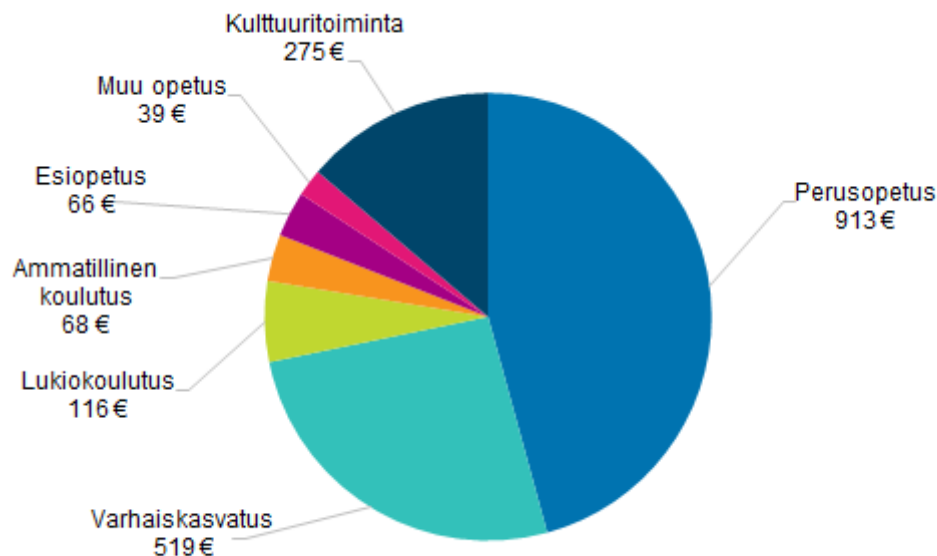
Erikoissairaanhoito muodosti 6,9 miljardilla eurolla edellisvuoden tavoin sosiaali- ja terveystoiminnan suurimman osuuden nettokustannuksilla mitattuna. Kyseessä olevan tehtäväkokonaisuuden nettokustannukset kasvoivat vuodentakaisesta 2,3 prosenttia ja olivat koko maan tasolla 1 248 euroa per asukas. Toiseksi suurin osuus sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannuksista ohjautui perusterveydenhuoltoon, jonka nettokustannukset olivat yhteenlaskettuna 3,3 miljardia euroa.

1) Joukko kuntia siirsi sote-palveluiden järjestämisvastuun perustamalleen kuntayhtymälle, mutta kunnat vastasivat edelleen palveluiden tuottamisesta. Kunnat kirjasivat bruttoperiaatetta noudattaen oman palvelutuotantonsa kulujen ja tuottojen lisäksi myyntituottoja ja palvelujen ostoja kuntayhtymiltä. Tämä kirjausmenettely kasvatti kuntien käyttökustannuksia ja -tuottoja, mutta sillä ei ollut nettovaikutusta. Koko maan tasolla menettely aiheutti noin kolmasosan kuntien käyttökustannusten kokonaiskasvusta ja arviolta vähintään koko käyttötuottojen kasvun. Vaikutus ei ulotu vuotta 2018 edeltävälle ajalle.

2) Kaikissa asukaskohtaisissa kustannustiedoissa on käytetty väestötietona Suomen väkilukua 31.12.2018.

Perusterveydenhuollon nettokustannukset kasvoivat 2,3 prosenttia edeltävään vuoteen verrattuna ja olivat asukasta kohden 603 euroa.³⁾

Kuntien opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannusten jakauma asukasta kohden vuonna 2018

Vuonna 2018 opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokäyttökustannukset olivat yhteenlaskettuna 11,0 miljardia euroa, joka oli koko maan tasoa tarkasteltaessa 1 996 euroa per asukas. Maakuntakohtaisessa vertailussa suurimmat nettokustannukset opetus- ja kulttuuritoiminnan osalta olivat Ahvenanmaalla, jossa ne olivat kaikkiaan 2 474 euroa per asukas.

Perusopetukseen kohdistui nettona 5,0 miljardia euroa, ja se muodosti siten opetus- ja kulttuuritoiminnan suurimman tehtäväkokonaisuuden. Perusopetuksen kustannukset kasvoivat nettomääräisessä tarkastelussa 3,8 prosenttia vuotta aiempaan, ja ne olivat koko maan tasolla 913 euroa per asukas. Toiseksi suurin osuus eli 2,9 miljardia euroa opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannuksista kohdistui varhaiskasvatukseen, johon ohjautui 5,4 prosenttia edellisvuotta enemmän nettokustannuksia. Koko maan varhaiskasvatuksen nettokustannukset asukasta kohden olivat 519 euroa.⁴⁾

3) Lasten ja perheiden palveluihin on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: lastensuojelun laitos- ja perhehoito, lastensuojelun avohuoltopalvelut, muut lasten ja perheiden avopalvelut. Ikääntyneiden palveluihin on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: ikääntyneiden laitoshoido, ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, muut ikääntyneiden palvelut. Vammaisten palveluihin on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: vammaisten laitoshoido, vammaisten ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, muut vammaisten palvelut. Muuhun sosiaali- ja terveystoimintaan on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: työllistymistä tukevat palvelut, päihdehuollon erityispalvelut, ympäristöterveydenhuolto, muu sosiaali- ja terveystoiminta. Perusterveydenhuoltoon on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: perusterveydenhuollon avohoido, suun terveydenhuolto, perusterveydenhuollon vuodeosastohoido.

4) Kulttuuritoimintaan on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: kirjastotoiminta, liikunta ja ulkoilu, nuorisotoiminta, museo- ja näyttelytoiminta, teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta, musiikkitoiminta, muu kulttuuritoiminta. Muuhun opetukseen on yhdistetty seuraavat tehtäväluokat: kansalaisopistojen vapaa sivistystyö, taiteen perusopetus, muu opetustoiminta.

2. Kuntayhtymien talous vuonna 2018

Vuonna 2018 kuntayhtymien käyttötalouden bruttokustannukset olivat yhteensä 17,2 miljardia euroa ja vastaavat käyttötuotot 17,3 miljardia euroa. Käyttötalouden bruttokustannukset kasvoivat edeltävään vuoteen verrattuna 8,3 prosenttia bruttotuottojen kasvaessa 7,7 prosenttia.

Henkilöstökulut, jotka sisältävät palkat ja palkkiot, eläkekulut sekä muut henkilösivukulut, olivat kuntayhtymien käyttötalouden suurin kuluerä. Henkilöstökulut olivat yhteenlaskettuna 6,9 miljardia euroa, ja ne kasvoivat vertailuvuoteen nähden kaikkiaan 4,1 prosenttia. Palveluiden ostoihin kirjattiin viime vuoden aikana bruttokuluja 6,1 miljardia euroa, ja ne kasvoivat 11,4 prosenttia edeltävästä vuodesta. Palveluiden ostot koostuvat asiakaspalveluiden sekä muiden palveluiden ostoista, ja ne sisältävät sekä ulkoiset palvelut että kuntayhtymän eri tehtävien väliset sisäiset palvelut.

Kuntayhtymien tuottoeristä suurin oli myyntituotot 15,3 miljardilla eurolla. Myyntituotot sisältävät ulkoisten myyntituottojen lisäksi myös kuntayhtymän eri tehtävien väliset sisäiset myyntituotot. Kasvua näissä tuotoissa oli 6,8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Eniten myyntituottoja kuntayhtymille kertyi kunnilta. Kyseisiä tuottoja kuntayhtymät saivat yhteensä 11,1 miljardia euroa, ja ne kasvoivat 7,9 prosenttia edeltävästä vuodesta.

Kuntayhtymien käyttötalous vuonna 2018, miljoonaa euroa ¹⁾

	Kuntayhtymät				
	Käyttökustannukset	Muutos %	Käyttötuotot	Muutos %	Osuus käyttökustannuksista %
Sosiaali- ja terveystoiminta yhteensä	12 942	10,7	12 879	9,9	75,2
<i>Josta: Erikoissairaanhoido</i>	8 890	8,5	8 831	6,4	51,7
Opetus- ja kulttuuritoiminta yhteensä	1 119	-2,8	1 131	-1,5	6,5
<i>Josta: Ammatillinen koulutus</i>	1 024	-3,3	1 035	-2,0	6,0
Muu toiminta	3 138	3,0	3 246	2,7	18,2
Käyttötalous yhteensä	17 199	8,3	17 256	7,7	100,0

1) Muutos on laskettu edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuoden 2018 aikana kaikkiaan 75,2 prosenttia kuntayhtymien bruttomääräisistä käyttökustannuksista kohdistui sosiaali- ja terveystoimintaan. Sosiaali- ja terveystoiminnan bruttokustannukset olivat yhteensä 12,9 miljardia euroa, ja ne kasvoivat 10,7 prosenttia vertailuvuoteen nähden. Kasvua selittävät osin uuden sosiaali- ja terveystoiminnan perustaminen sekä sosiaali- ja terveystoiminnan tuotannon siirtyminen joiltain kunnilta kuntayhtymille sekä maakuntaliittojen kuntayhtymien toteuttama maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu. Sosiaali- ja terveystoiminnan bruttokustannuksista suurin osa eli 68,7 prosenttia kohdistui erikoissairaanhoidon. Erikoissairaanhoidon bruttokustannukset olivat yhteensä 8,9 miljardia euroa, ja kasvua niissä oli edeltävään tilastovuoteen verrattuna 8,5 prosenttia.¹⁾

Opetus- ja kulttuuritoimintaan kohdistui vuonna 2018 yhteensä 6,5 prosenttia eli 1,1 miljardia euroa kaikista kuntayhtymien bruttokustannuksista. Vähennystä kyseessä olevissa kustannuksissa oli edelliseen vuoteen verrattuna 2,8 prosenttia. Kuntayhtymien opetus- ja kulttuuritoiminnan bruttokustannusten suurin osuus eli 91,5 prosenttia kohdistui ammatilliseen koulutukseen. Kyseiseen tehtäväkokonaisuuteen kohdistuneet bruttokustannukset vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 3,3 prosenttia.

Kuntayhtymät käyttivät muuhun toimintaan, joka pitää sisällään kaiken muun kuntayhtymien toiminnan sosiaali- ja terveystoimintaa sekä opetus- ja kulttuuritoimintaa lukuun ottamatta, yhteensä 3,1 miljardia euroa eli 18,2 prosenttia kaikista bruttokustannuksista. Muuhun toimintaan kohdistuneet bruttokustannukset kasvoivat edeltävään vuoteen verrattuna 3,0 prosenttia.

1) Kasvuun vaikuttivat myös joidenkin kuntayhtymien tila- ja tukipalvelujen kohdentamisessa tapahtuneet muutokset, joiden myötä sosiaali- ja terveystoimintaan kohdistui enemmän tuottoja ja kuluja ja tila- ja tukipalveluihin vastaavasti vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Kohdentamisessa tapahtuneet muutokset selittävät arviolta noin kymmenesosan sosiaali- ja terveystoiminnan käyttökustannusten kasvusta sekä arviolta seitsemäsosan käyttötuottojen kasvusta.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maakunnittaisia nettokustannuksia vuonna 2018¹⁾

	Kunnat			
	Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset, milj. €	Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokustannukset, €/asukas	Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset, milj. €	Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokustannukset, €/asukas
Koko maa	18 311	3 318	11 014	1 996
Uusimaa	4 827	2 889	3 550	2 125
Varsinais-Suomi	1 607	3 357	907	1 895
Satakunta	779	3 565	394	1 801
Kanta-Häme	579	3 377	301	1 758
Pirkanmaa	1 678	3 258	1 027	1 994
Päijät-Häme	675	3 366	358	1 783
Kymenlaakso	678	3 912	336	1 940
Etelä-Karjala	455	3 537	220	1 709
Etelä-Savo	597	4 128	252	1 740
Pohjois-Savo	925	3 767	466	1 897
Pohjois-Karjala	579	3 570	295	1 817
Keski-Suomi	919	3 334	507	1 842
Etelä-Pohjanmaa	687	3 619	370	1 949
Pohjanmaa	618	3 418	409	2 263
Keski-Pohjanmaa	246	3 598	138	2 018
Pohjois-Pohjanmaa	1 364	3 308	881	2 138
Kainuu	317	4 341	171	2 340
Lappi	726	4 066	357	2 001
Ahvenanmaa ²⁾	54	1 824	74	2 474

1) Asukastiedot 31.12.2018.

2) Ahvenanmaan terveydenhuollosta vastaa Ahvenanmaan maakunnan hallitus.

Kuntataloustilaston laatuseroste 2018

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntataloustilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien käyttötaloudesta, investoinneista, taseista ja toiminnasta.

Tilaston tietoja käytetään kuntien ja kuntayhtymien talouden seurantaan, kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon laadintaan, kuntien ja kuntayhtymien valtionosuuksien ja muun valtionrahoituksen määrittämiseen sekä mm. Euroopan unionille tehtäviin selvityksiin.

Tilastokeskus kerää pääosan tiedoista suoraan kunnilta ja kuntayhtymiltä. Ahvenanmaan kuntien ja kuntayhtymien tiedot kerää ja käsittelee Ålands statistik- och utredningsbyrå.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet ja lausunnot, JHS-tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille, Tilastokeskuksen kuntataloustilaston ohjeet sekä Tilastokeskuksen sektoriluokitus.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeet ja lausunnot ovat saatavissa Suomen Kuntaliiton internetsivuilta osoitteesta www.kunnat.net. Tilastokeskuksen tilasto-ohjeet löytyvät osoitteesta <http://stat.fi/keruu/kuta/ohjeet.html>.

2. Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kuntataloustilasto on kaikki Suomen kunnat ja kuntayhtymät käsittävä kokonaistutkimus. Tilaston perusaineistona ovat kuntien ja kuntayhtymien Tilastokeskukselle raportoimat tiedot niiden tilinpäätöslaskelmista, konsernitilinpäätöslaskelmista, käyttötalouden toimintakuluista ja -tuotoista tehtävittäin sekä investointimenoista ja -tuloista tehtävittäin. Lisäksi tilastoa varten kerätään myös liikelaitosten erillistilinpäätöslaskelmat sekä tietoja kuntien ja kuntayhtymien opetus- ja kulttuuripalvelujen toiminnasta.

Tilastokeskus kerää tilaston perustiedot kunnilta ja kuntayhtymiltä internetlomakkeella.

Tiedot kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista, taseista, konsernitilinpäätöslaskelmista ja liikelaitosten tilinpäätöslaskelmista kerätään kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamia sitovia tilinpäätöskaavoja noudattaen. Näiden tietojen luotettavuus on hyvä.

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmista, rahoituslaskelmista ja taseista sekä konsernitilinpäätöslaskelmista julkaistaan ennakkotietoja tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuussa. Nämä tiedot poikkeavat yleensä varsin vähän vuoden lopulla julkaistavista lopullisista tiedoista.

Tilastoa varten kerätään myös tietoja kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen ja -tuottojen jakautumisesta tehtävittäin. Tehtäväkohtaiset tiedot kerätään kulu- ja tuottolajeittain eriteltyinä. Käytetty kulu- ja tuottolajiluokitus vastaa kuntien kirjanpidossa käytettyä luokitusta, joka taas perustuu kirjanpitolakiin ja JHS-tililuetteloon. Tältä osin tietojen luotettavuus on hyvä. Tehtäväluokitus perustuu Tilastokeskuksen antamaan ohjeeseen. Koska kuntien ja kuntayhtymien kirjanpidossaan käyttämät tehtäväluokitukset ovat usein riippuvaisia organisaatorakenteista, joutuvat tiedonantajat tilastoa varten yhdistelemään ja jakamaan kirjanpitonsa kustannuspaikkoja ja tulosyksiköitä. Tätä on usein mahdotonta tehdä niin, että lopputulos täydellisesti noudattaisi tehtäväluokitusohjetta. Tästä syystä tehtäväluokittaisten tietojen luotettavuus on selvästi huonompi kuin kulu- ja tuottolajeittaisten tietojen.

Tiedot kuntien ja kuntayhtymien investointimenoista ja -tuloista kerätään hyödyketyypeittäin samankaltaisella tehtäväluokituksella kuin tiedot tehtäväkohtaisista toimintakuluista ja -tuotoista. Hyödyketyypiluokitus on yhteensopiva kirjanpitolautakunnan kuntajaoston tase- ja rahoituslaskelmasuosituksen kanssa. Tältä osin luotettavuus on hyvä. Sen sijaan investointimenojen ja -tulojen jakaminen tehtäväluokkiin on usein vaikeaa varsinkin silloin, kun investointi palvelee useita tehtäväluokkia.

3. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastointiajanjakso on kalenterivuosi. Tiedot kuntien ja kuntayhtymien varoista ja veloista ovat tilastovuoden viimeiseltä päivältä.

Ennakkotiedot kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöslaskelmista, konsernitilinpäätöslaskelmista ja liikelaitostilinpäätöslaskelmista valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella. Kuntataloustilaston lopulliset tiedot julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa.

4. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kuntataloustilaston mukaiset tiedot julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 2016 vuoden 2015 tiedoista. Aiempaan kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoon verrattuna tiedot ovat täysin vertailukelpoisia vain kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöslaskelmien osalta. Osana kuntataloustilastoa Tilastokeskus julkaisee kuntien ja kuntayhtymien konsernitilinpäätöslaskelmat kokonaisuudessaan. Aiemmassa kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston tiedonkeruussa on kerätty kuntien ja kuntayhtymien konsernitaseet, mutta ei konsernien tuloslaskelmia eikä konsernien rahoituslaskelmia.

Verrattaessa tehtäväluokittaisia kulu-, tuotto- ja investointitietoja kuntien/kuntayhtymien kesken on otettava huomioon, että kulujen ja tuottojen tehtäväluokittajako ei perustu sitoviin määräyksiin vaan Tilastokeskuksen tehtäväluokitukseen. Koska tehtäväluokittaisia tietoja ei useinkaan saada suoraan kirjanpidosta vaan jako joudutaan tekemään kirjanpidon mukaisia tulosalueita ja -yksiköitä yhdistelemällä ja jakamalla, eivät tehtävittäiset tiedot välttämättä ole täysin vertailukelpoisia kuntien/kuntayhtymien kesken. Kuntien/kuntayhtymien välisissä vertailuissa tehtäväkohtaiset nettokustannukset ovat vertailukelpoisempia kuin bruttokustannukset, koska bruttokustannusten vertailukelpoisuutta heikentävät erilaiset kuntien/kuntayhtymien yhteistyömallit.

Osakeyhtiö-, yhdistys- tai säätiömuodossa harjoitetun toiminnan kulut, tuotot, varat ja velat eivät sisälly kunnan/kuntayhtymän tilinpäätökseen, koska ne ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä. Kunnan/kuntayhtymän konsernitase sisältää myös tytäryhteisöjen varat ja velat.

Eri vuosien välisissä vertailuissa on otettava huomioon yleiset vertailtavuuteen vaikuttavat tekijät, kuten kirjanpidossa, valtiosuusjärjestelmässä ja kuntien toiminnan organisoinnissa tapahtuneet muutokset.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Kuntataloustilasto on SVT-tilasto. Tilastossa julkistetaan kuntien tilinpäätös-, konsernitilinpäätös- ja käyttötaloustietoja koko maan tasolla sekä Manner-Suomi- ja maakuntatasolla. Kuntayhtymien osalta tilastossa julkistetaan vastaavat tiedot kuntayhtymät yhteensä -tasolla ja Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä -tasolla.

Kuntien ja kuntayhtymien Tilastokeskukselle raportoimat tiedot kuntataloustiedonkeruissa ovat saatavilla maksuttomassa palvelussa osoitteessa <http://stat.fi/tup/alue/kuntien-raportoimat-tiedot.html>. Palvelu sisältää kunta- ja kuntayhtymäkohtaiset tiedot, joita ei julkisteta tilaston yhteydessä eivätkä ne siten ole osa SVT-tilastoa.

Tilastoaineistosta tehdään seuraavat tilastojulkistukset:

Ennakkotiedot kuntien ja kuntayhtymien ulkoisista tilinpäätöslaskelmista ja konsernitilinpäätöslaskelmista julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella.

Kuntataloustilaston lopulliset tiedot julkaistaan tilaston kotisivulla tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa.

Kuntataloustilastoaineistojen tiedot ovat julkisia ja aineistosta on mahdollista saada tietoja ja selvityksiä tietopalveluna. Tietopalvelua hoitaa Tilastokeskuksen julkinen talous ja sektoritilinpito -vastuualue.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Katso kohta 4. edellä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Katso kohta 5. edellä.

Lisätietoja

Karen Asplund 029 551 3611

Jens Melfsen 029 551 2578

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

kuntatalous@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/til/kta/index.html>

Lähde: Kuntataloustilasto 2018. Tilastokeskus.

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4147 (pdf)